



*Øystre Slidre
kommune*



- ein plusskommune -

BEREDSKAPSPLAN BEITEDYR I UTMARK

ØYSTRE SLIDRE KOMMUNE
- revidert for 2011



INNHALDSFORTEGNELSE:

1. INNLEDNING OG METODIKK	3
1.1 Generelt om beredskapsplaner	3
1.2 Arbeidet med Øystre Slidres beredskapsplan.....	3
1.3 Innholdet av planen	4
2. TALL OG HISTORIKK VED BEITEBRUKEN I ØYSTRE SLIDRE KOMMUNE	5
2.1 Areal og dyretall.....	5
2.2 Tapshistorikk.....	6
2.3 Radioaktivitet	7
3. DYREVERNBEREDSKAP	8
3.1 Sjekkliste dyrevernberedskap.....	8
3.2 Kommentarer til sjekklista	9
3.3 Lovparagrafene det er vist til i dette kapitlet.....	14
4. AKUTT HANDLINGSDEL	19
4.1 Innhold akutt handlingsdel	19
4.2 Varslingskjede	19
4.3 Plakat	21
4.4. Informasjon til vaktentralen.....	21
4.5 Liste over kontaktpersoner i beitelaga i Valdres	23
4.6 Mal for søknad om skadefellingsløyve på freda rovvilt.....	24
5. RULLERING OG OPPDATERING AV PLANEN	25
6. OVERSIKT OVER REGELVERK, LOVER OG FORSKRIFTER.....	26
7. KARTDEL	1 e kart i A-4 format

1. INNLEDNING OG METODIKK

1.1 Generelt om beredskapsplaner

Beredskap innebærer at man er forberedt ting som kan skje *før* de eventuelt skjer. Beredskapen kan bestå i at man på forhånd treffer tiltak som hindrer eller minsker sannsynligheten for at spesielle ting skjer (preventiv/forebyggende beredskap). Beredskap kan også gå på planlagte straktiltak som skal iverksettes hvis en ting allerede har skjedd/er i ferd med å skje (akuttberedskap).

Preventiv/forebyggende beredskap i beitesammenheng vil være å gå gjennom alle mulige forhold som kan oppstå med dyr på utmarksbeite, trekke ut de ting vi mener kan ha negativ innvirkning på dyr/beitesituasjon, og deretter utarbeide tiltak for å fjerne/begrense de negative forholdene eller effekten av disse. Enkelte forhold kan rett og slett elimineres, eksempelvis kan et dårlig gjerde repareres. Andre forhold kan være utenfor vår rekkevidde å eliminere, eksempelvis radioaktivitet i beiteplanter etter Tsjernobyl-utslippet. Siden vi likevel vet om at radioaktiviteten allerede er der, kan vi delvis motvirke skadeeffektene ved å bruke spesielle saltslikkesteiner og kraftfôr. Til sist har vi også forhold i et beiteområde vi vet kan komme, men som ikke er der konstant. Eksempler på dette er blant annet syke/skadde dyr, rovviltangrep og nye radioaktive utslipp. Syke/skadde dyr og rovviltangrep kan til dels forebygges fra næringas side, men likevel vil det alltid være en risiko for at dette oppstår. Hvis så skulle skje, er det viktig at situasjonen blir oppdaget så fort som overhodet mulig, slik at konkrete tiltak kan settes inn for å motvirke skadeomfanget.

Når den type situasjoner som nevnt overfor blir oppdaget, blir det behov for at det er utarbeidet plan for *akuttberedskap*. I alle mulige akuttsituasjoner vil som oftest *tid* være en utslagsgivende hovedfaktor. Jo tidligere situasjonen blir oppdaget, og jo raskere (planlagte) tiltak blir iverksatt, jo større sjanse har man for å stoppe den /minske ettervirkningene av den. Informasjonsflyt er svært viktig i en slik sammenheng, og *hvem* som skal ha informasjon om *hva* må være klarlagt på forhånd.

1.2 Arbeidet med Øystre Slidres beredskapsplan

FMLA Oppland oppfordret i 2000 til at alle kommuner laget beredskapsplaner mot akutte rovviltskader. Ulveangrep i kommunen sommeren 2001 aktualiserte problemstillingen. "Handlingsplan ved rovviltangrep på beitedyr" ble derfor utarbeidet tidlig vår 2002, som første del av en kommunal beredskapsplan. Planen ble til som et nært samarbeid mellom kommunen og beitelaga. FMLA, Fylkesmannens miljøvernavdeling og viltnemnda var også med på møter i forbindelse med planen.

Delvis med bakgrunn i dette arbeidet, ble Øystre Slidre kommune sommeren 2002 gitt i oppdrag av Norsk sau- og geitalslag (Nsg) og FMLA Oppland om å lage mal for en generell

beredskapsplan. Innledende møter med FMLA, dyrevernsnemnd, kommune, beitelag, Nsg og fjellstyret ble holdt høsten 2002, og det ble nedsatt lokale arbeidsgrupper for å jobbe med temaene generelt dyrevern, rovvilt/akuttsituasjoner og kart. Målet var å ende opp med en beredskapsplan som:

- Forebygger tap og skader hos husdyr på beite
- Fanger opp unormale og akutte forhold i beiteområdene (eks syke/skadde dyr, rovviltangrep m.m.)
- Sørger for at nødvendige tiltak blir gjennomført.

Under hele arbeidet med planen har hovedfokus vært lagt på å sikre og fremme velferden til dyr på utmarksbeite. Planen er først og fremst ment som et praktisk verktøy for næringa, og har derfor ikke gått nærmere inn på politiske problemstillinger tilknyttet beitebruk, som for eksempel tilskuddsregler og rovviltforvaltning.

Det endelige resultatet er tenkt lagt ut på internettsidene til Nsg som en mal andre kommuner kan bruke ved arbeide med egen beredskapsplan. Øystre Slidre kommunes lokale beredskapsplan ble utarbeidet parallelt med arbeidet med den generelle planen.

1.3 Innholdet av planen

Planen er delt opp i tre hoveddeler; en del for generell dyrevernberedskap, en del for akuttberedskap og en kartdel. Den generelle delen om dyrevernberedskap går gjennom de punktene som må tas hensyn til ved beitedyr i utmarka, og setter opp tiltak på de områdene der det vurderes som nødvendig. Den akutte handlingsplanen er ment som en "smørbrøddliste" på hvordan ting skal organiseres ved en evt. krisesituasjon. Kartdelen er organisert i flere temakart, og er ment som et praktisk redskap for å danne seg oversikt over beiteområdene i forhold til de ulike problemstillingene som tas opp i planen.

2. TALL OG HISTORIKK VED BEITEBRUKEN I ØYSTRE SLIDRE KOMMUNE

2.1 Areal og dyretall

Øystre Slidre kommune har et totalareal på 868 km². Ved å trekke fra innsjøer, vassdrag, høgfjell produktiv skog og jordbruksareal, sitter man igjen med rundt 550 km² som potensiell beitemark for husdyr (kilde: Beitebruksplan Øystre Slidre 2000).

Totalarealet er fordelt på 550 km² statsallmenning, 134 km² sameiger, 14 km² statseid grunn og 170 km² i privat eie. Det finnes tre beite-/sankelag i kommunen; Skaget/Bitihorn, Mellane/Fullsenn og Haldorbu.

Nøkkeldata for beitelaga siste beitesesong er som følger:

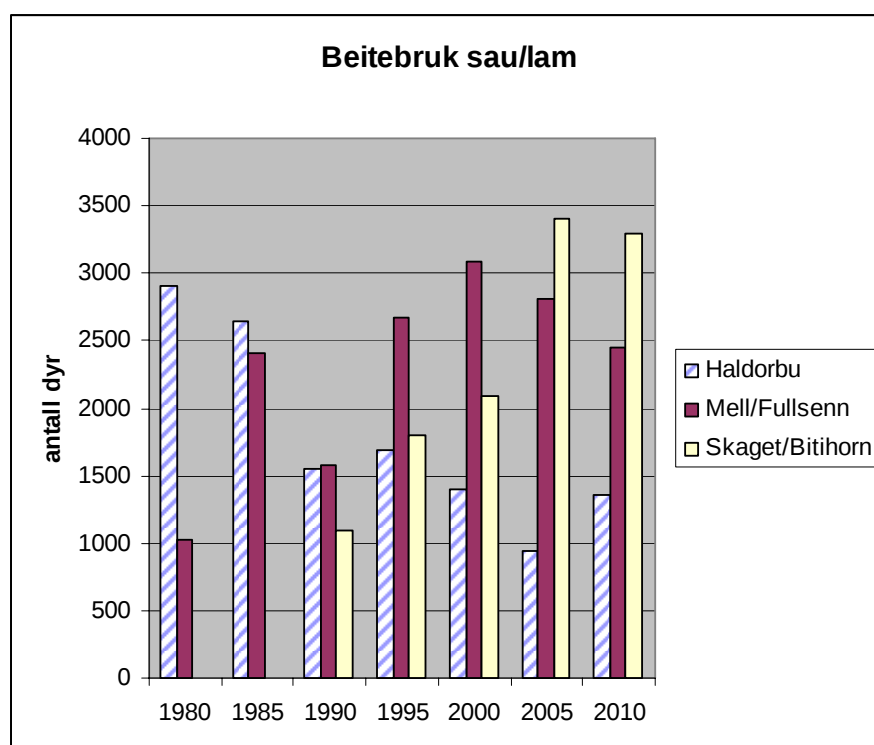
(Areal er tatt ut fra digitalt kart, øvrige data er basert på opplysninger fra organisert beitebruk 2010. For inndeling i terrenget se temakartene.)

BEITELAG	AREAL(KM ²)	MEDLEMMER	SAU/LAM	STORFE
Skaget/Bitihorn	365	19	3300(177geit)	177
Mellane/Fullsenn	171	19	2448	0
Haldorbu	62*	15	1309	219
SUM	632	53	5964	449

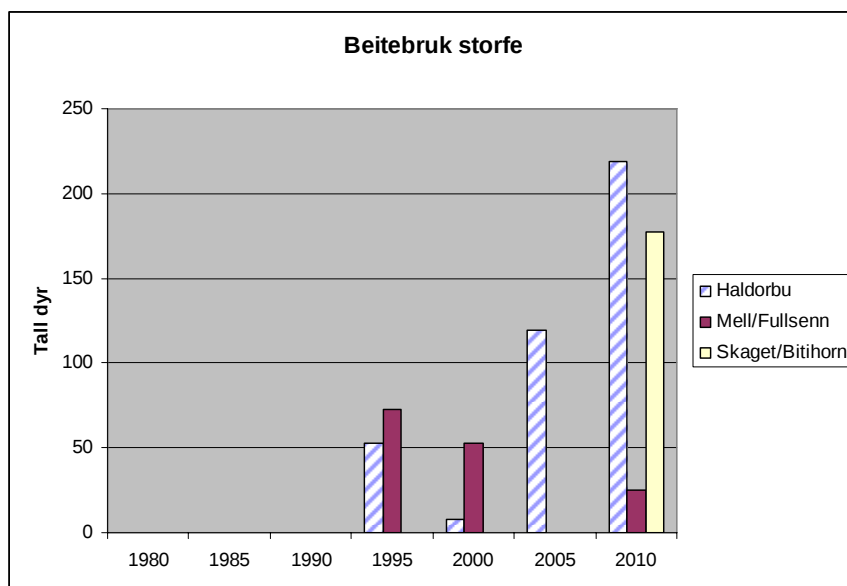
*16 km² av arealet er i Gausdal kommune, se kart.

Samlet sett har dyretallet innen beitelaga vært noenlunde stabilt fra 1980 og fram til i dag.

Øystre Slidre skiller seg på dette området ut fra andre Valdreskommuner.



Figur 2.1. Sau og lam sluppet på beite i Øystre Slidre kommune registrert gjennom Organisert beitebruk i perioden 1980-2010, fordelt på beitelag og for beitelaga samla. Mellane/Fullsenn ble oppretta i 1988, og mangler derfor tall fra før dette året.



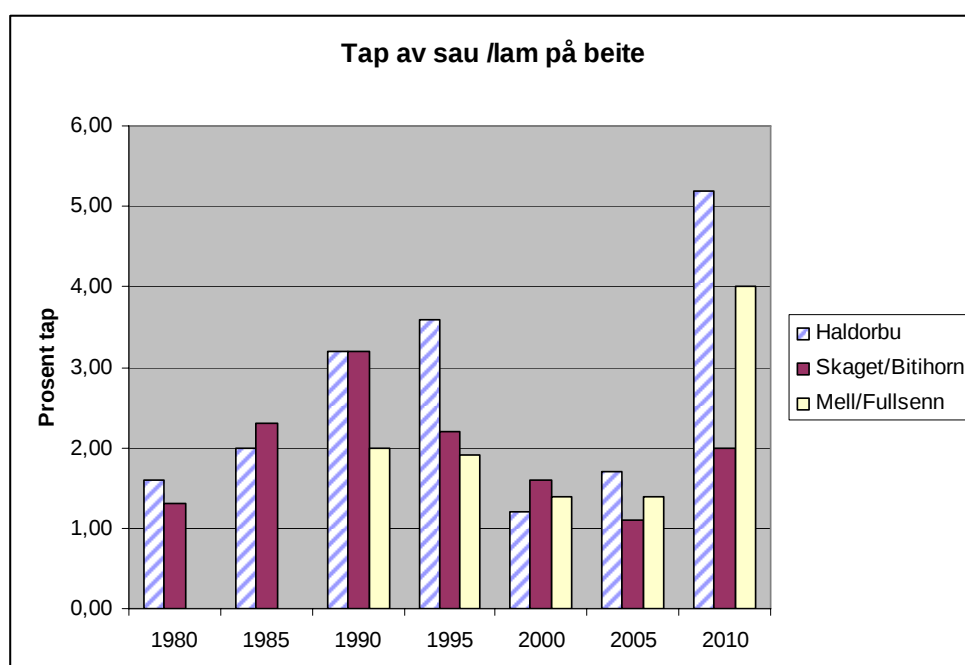
Figur 2.2. Storfe sluppet på beite i Øystre Slidre kommune registrert gjennom Organisert beitebruk i perioden 1980-2010, fordelt på beitelag og for beitelaga samla.

Mellane/Fullsenn ble oppretta i 1988, og mangler derfor tall fra før dette året. Det har vært en stor økning i bruk av utmarksbeite for storfe som slippes fritt.

Beiteområdet til Haldorbu skiller seg ut ved å være mer eller mindre fullstendig inngjerdet. I beredskapsmessig sammenheng må det ses på som en stor fordel å ha et såpass stort areal gjerdet inn. I akuttsituasjoner (eks. radioaktivt nedfall, ekstreme rovviltangrep) vil dette området (evt. i kombinasjon med rundballeføring) kunne tjene som potensielt kriseareal for hele/store deler av beitedyra i kommunen. At området er inngjerdet vil også gjøre det lettere ved evt. behov for gjeting av dyr. Det er imidlertid både en kostnadmessig og arbeidsmessig utfordring å vedlikeholde gjerdet, ettersom tallet aktive medlemmer i Haldorbu er synkende.

2.2 Tapshistorikk

Tapstallene for sau i kommunen har generelt vært lave, og har svingt rundt et totaltap på ca 2%. Generelt har det vært noe tap til gaupe de siste 10 åra. Sommeren 2001 var det ulvebesøk i kommunen, noe som gikk hardt utover enkelte besetninger, og på slutten av beitesesongen 2002 var det streifdyr av jerv nordøst i kommunen. Skadeomfanget har økt noe med årene, og begynner nå å merkes i beitelagene Skaget/Bitihorn og Haldorbu. Enkeltbesetninger var i 2010 oppe i 15 % tap av lam. Jerven er det rovdyret som gjør størst skade.



Figur 2.3. Gjennomsnittlig tapstall (sau+geit) for alle beitelaga i perioden 1980-2010. Kilde: Tall fra Organisert beitebruk.

2.3 Radioaktivitet

Etter eksplosjonen ved atomkraftverket i Tsjernobyl i 1986, var Øystre Slidre en av kommunene som ble hardt ramma av radioaktivt nedfall. Det er store lokale forskjeller innen kommunen, men generelt kan det sies at snaufjellområdene var mest utsatt. Det er også store årsvariasjoner i innholdet av radioaktivt materiale i beitevekstene, og gode soppår utmerker seg ved å være de verste åra. Bruk av cesiumbinder (berlinerblått) i saltslikkestein og kraftfôr er tiltak som brukes i beiteperioden. Mattilsynet kjører et regime rundt besetningsmålinger av sau på høsten, og etter beitesesongen 2010 er det en rekke besetninger som fortsatt sliter med lang nedfôringstid. I 2009 fikk 13 av 24 besetninger som ble målt nedforingskrav.

3. DYREVERNBEREDSKAP

3.1 Sjekkliste dyrevernerberedskap

OMRÅDE	TILTAK	ANSVAR
1) Gjerder	- Hver enkelt gjerdeeier sjekker egne gjerder årlig - Statsallmenning: Fjellstyret har årlige sjekkrunder	- Gjerdeeier - Fjellstyret
2) Bygningsmasse i beiteområdet	Ingen konkrete tiltak påkrevd utover vanlig ansvar for egen bygningsmasse	
3) Sjøppel og avfall	Hver enkelt grunneier er påpasselig med å feie for egen dør. Funn av problemavfall rapporteres.	- Forsøpler, grunneier
4) Beitekvalitet og slippetidspkt.	Markdag med fagfolk, opplæring i beitevurdering	Dyreeier, beitelag
5) Helsetilstand hos beitedyr ved vårslipp	- Vårveing anbefales - Generell helsekontroll gjennomføres etter rutine	- Dyreeier - Dyreeier
	Klauvpleie i god tid før beiteslipp	Dyreeier
	Snyltebehandling og vaksine	Dyreeier i samråd med veterinær
	Smittevernberedskap – bytting av salteplasser	Distriktsveterinær - dyreeier
6) Transport	Godkjenning av transportmiddel	Dyreeier, (beitelag)
7) Tilsyn	Organisert tilsyn, utvida tilsyn ved behov. - To av beitelaga kjøper tilsyn av fjellstyret	Dyreeier, beitelag
8) Melding om sjuke og skadde dyr	Organisere informasjonsmateriell til folk som ferdes i utmark og et tlf.nr. det kan varsles til → VARSLINGSPLAKAT	Beitelaga Kommunen
9) Båndtvang	Informasjon til ulike målgrupper om båndtvangbestemmelsene → Bruke eksisterende plakat	Beitelaga Fjellstyret Jeger- og fiskeforeninga
10) Sanking	Organisert og fullstendig sanking til rett tid	Dyreeier Beitelaga
11) Rovvilt	Vurder hvilke forebyggende tiltak som kan være aktuelle fra sesong til sesong for hver enkelt dyreeier	Dyreeier Beitelaga
12) Radioaktivitet	a) Saltslikkestein og spesialtilpasset kraftfôr	Dyreeier
	b) Nedfôring	Dyreeier
	c) Tiltak for å begrense lang nedfôringstid: - evt. bytte/omprioritering av beiteområde - tidlig- eller akuttsanking	Dyreeier Beitelag
13) Møteplasser	Evaluerer av beitesesong, rullering og oppgradering av planer og tiltak	Beiteutvalg
14) Kartlegging av reservearealer	Utarbeide oversikt over ledige arealer	Beiteutvalg
13) Evt. lokale forhold, nye forhold	Se tekstdel	

3.2 Kommentarer til sjekklista

Sjekklista er ikke ment som noen fasit, men som stikkord til hvilke temaer det vil være naturlig å vurdere ved rulling av beredskapsplanen. Enkelte forhold vil være rimelig konstante fra år til år, mens andre forhold totalt kan forandre seg fra et år til et annet. Ved alle mulige forhold som angår dyr, er det nyttig å ha § 2 i dyrevernlova klart for seg: *”Det skal farast vel med dyr og takast omsyn til instinkt og naturleg trong hjå dyret så det ikkje kjem i fåre for å lida i utrenghsmål.”* Punkt 1-3 under vil være viktige i forhold til alt dyreliv i et område, ikke bare bufe.

1) Gjerder - Vårkontroll før beiteslipp

I god tid før beiteslipp bør en forvisse seg om at alle gjerder i beiteområdet er i en slik tilstand at de ikke representerer en fare for beitedyr. Dette gjelder først og fremst gjerder som er til nedfalls eller dårlig strammet opp, slik at det er risiko for at dyr kan sette seg fast. Arealer som ikke er gjerdet inn på alle kanter representerer også en potensiell risiko, siden beitedyr da lett kan komme seg inn på området og bli stående fast hvis de ikke finner ”utgangen” igjen. I utgangspunktet er det gjerdeeier/den som har gjerdeplikt som har ansvaret for det enkelte gjerdets tilstand (jfr. gjerdeloven §§ 3 og 5). Det oppfordres likevel til at dyreeiere/beitelag organiserer en sjekkrunde innen sine aktuelle beiteområder før beiteslipp, for evt. å kunne lokalisere områder med dårlig gjerde og kontakte de ansvarlige for det aktuelle gjerdet. Kommunen inngikk i 2010 et samarbeid med faglaga om et ”riv gjerdene prokjekt”. Det ytes kr 7,- i tilskudd pr meter gjerde som fjernes og ikke skal settes opp igjen. Faglagslederne kan kontaktes for mer informasjon. Svært viktig er det at alle dyreeiere her er påpasselige med å ”feie for egen dør, slik at hver enkelt dyreeier har full kontroll over gjerdene på sin eiendom. Gjerder skal lages og vedlikeholdes slik at de utgjør en minst mulig fare for dyra (dyrevernloven § 29). Det er et generelt forbud mot å bruke piggtråd i utmark, bortsett fra i sammenheng med annet gjerde som er lett synlig.

TILTAK:

- Hver enkelt gjerdeeier sjekker sine egne gjerder årlig
- Fjellstyret har årlige sjekkrunder i statsallmenninga
- Tilskuddsordning med SMIL-midler til fjerning av gjerde

2) Bygningsmasse i beiteområdet

Bygninger i utmark kan representere en potensiell fare for beitedyr. Enkelte bygninger kan være i så dårlig stand at dyr kan sette seg fast eller ødelegge seg. En like stor risiko er bygninger som ikke er forsvarlig avstengt. En dør som kan dyttes opp utenfra, er ikke nødvendigvis like lett å få åpna igjen hvis et dyr kommer seg inn og døra slår igjen. Resultatet kan bli at dyret blir innestengt og omkommer. Det er derfor viktig at dører/vinduer på hus i utmark er forsvarlig avstengt ved beiteslipp. Alle som bruker eller eier bygningsmasse i utmark er ansvarlige for at denne ikke representerer fare for dyreliv i området (jfr. dyrevernlova § 28). En rutinemessig sjekk av aktuelle bygg kan gjøres av

dyreeiere/beitelag ved evt. befaring av området før beiteslipp. Som over: "Fei for egen dør" først (eller kanskje snarere "lukk og lås egen dør").

3) Sjøppel og avfall

Mange typer søppel og avfall i utmarka vil kunne være farlige for beitedyr. Her vil i utgangspunktet alle som ferdes i utmarka være ansvarlige for sine "etterlatenskaper", men dette er også et punkt som bør sjekkes opp i forbindelse med at saueiere/beitelag har en vårbefaring i beiteområdet. Blant gjenstander/skrot som kan forvolde skade er blant annet glass og blikk (fare for kuttskader), plast (fare for kvelning) og gamle biler (dyr kan sette seg fast + fare for syrelekkasje og blyforgiftning fra batterier). Også her bør dyreeierne være bevisste på å feie for egen dør.

TILTAK: - Hver enkelt grunneier sjekker sine arealer
 - Funn av problemavfall rapporteres

4) Beitekvalitet og slipptidspunkt

Beitekvaliteten kan variere mye fra beite til beite og fra år til år. Det beitet som et år har ypperlig kvalitet 5. juni, kan neste år være uforsvarlig å slippe dyr på før langt etter St. Hans. I enkelte tilfeller kan også beitekvaliteten gå ned pga. for seint beiteslipp. Det viktige her blir da at det foretas konkrete vurderinger av hvert enkelt beiteområde i forkant av beiteslipp, både for å sikre tilstrekkelig beitekvalitet og for å få utnyttet beitet til rett tid. Det bør være gjort en konkret vurdering av beitets kapasitet i forhold til hvilken dyretetthet hvert enkelt beiteområde tåler. Fortløpende vurdering av beitets tilstand gjennom sesongen vil også være nødvendig for mange beiteområder. Jfr. § 5a pkt. 1 i dyrevernslova.

TILTAK: - Vår 2011 gjennomføres en markdag med saueiere, veterinær, forskere, dyrevernsnemnda etc. Formålet er å skolere saueierne til selv best mulig å kunne vurdere beitekvaliteten.

5) Helsetilstand hos beitedyr ved vårslipp

a) Vårveiling/generell helsekontroll før beiteslipp

Enhver dyreeier har plikt til å påse at dyr som slippes på beite er i god helsetilstand. Magre og sjuke dyr skal ikke slippes på utmarksbeite. Det oppfordres til å organisere vårveiling og "kvalitetssjekk" av dyr som slippes innen hvert enkelt beitelag, evt. med hjelp av veterinær hvis denne har kapasitet til det.

b) Klauvpleie før beiteslipp

(jfr. § 5a pkt. 2 i dyrevernslova)

Det er viktig å påse at dyr som slippes på beite har tilfredsstillende klauvhelse. Klauver som er halvdårlige ved beiteslipp, kan forårsake store lidelser hos dyret lenger ut i beitesesongen. Oppstillingsunderlaget dyret står på gjennom vintersesongen har

mye å si for klauvslitasjen. Generelt vil trevirke evt. liggemadrasser av gummi føre til liten klauvslitasje og dermed behov for klipping, mens strekkmetall i enkelte tilfeller kan føre til så stor klauvslitasje at det blir fare for infeksjon i klauven. Husk at det kan være store individuelle forskjeller mellom dyr her. Ved behov for klauvskjæring bør dette gjøres i god tid før beiteslipp (> 1 mnd.) for å unngå såre klauver på beite.

c) Snylterbehandling og vaksine

All sau bør parasittbehandles årlig i samråd med lokal veterinær. I tillegg bør ungdyr av storfe få forebyggende behandling før beiteslipp.

Eventuell vaksinerings og snylterbehandling foretas i samråd med veterinær.

d) Smittevernberedskap

Hovedsmitteveier generelt er livdyrhandel, fellesbeiter og nabobeiter. Vær positiv til turister og besøkende, men behold kontrollen med smittestoffene. Tenk på at smittestoffer kan spres både via mennesker (husk 48-timers regelen etter utenlandsopphold), mat og andre fysiske gjenstander. Vær nøye med at beitedyra ikke kommer i kontakt med matrester og avfall etter turister. Overvåknings- og kontrollprogrammet for skrapesjuka gir retningslinjer bl.a. for handel med småfe. Vurder å formidle informasjon om smittevern til turister og folk som ferdes i utmark vha. av plakater eller brosjyrer. Dette kan sendes ut/ slås opp sammen med informasjon om båndtvang.

TILTAK: - Veksling mellom salteplasser for å unngå at den samme salteplassen blir brukt to år på rad.

6) Transport

Det er viktig at transportering av dyr til og fra beite skjer på mest mulig skånsom måte for dyret. Dyra skal ha tilstrekkelig med plass, og det skal kjøres hensynsfullt slik at dyra ikke blir utsatt for unødig risting og støt. Forskrift om transport av levende dyr gir videre bestemmelser for transport av dyr. Transportmidlet skal være godkjent av distriktsveterinæren. Vær også oppmerksom på at det er forbudt å føre småfe fra et fylke til et annet unntatt når dyra føres direkte til slakteri (jfr. forskrift om bekjempelse av dyresjukdommer).

7) Tilsyn

Alle husdyr skal ha regelmessig og dokumentert tilsyn på utmarksbeite. Kravet i forskrift om tilskott til organisert beitebruk, er at beiteområdet blir inspisert minst en gang pr. uke. Beitelag/dyreeiere oppfordres til å organisere tilsyn utover dette i den grad det er mulig og ved behov. (Jfr. også EØS konvensjonen for beskyttelse av produksjonsdyr i landbruket)

TILTAK: - Vanlig organisert tilsyn med utvida tilsyn etter behov.

8) Melding om sjuke og skadde dyr

Frekvensen og omfanget av tilsyn med beitedyra er det utslagsgivende når det gjelder hvor fort sjuke og skadde dyr på beite blir oppdaget. I de fleste områder vil det være nyttig å utarbeide og spre informasjonsmateriell som når folk som ferdes i utmarka. Dette kan for eksempel være i form av plakater som slås opp på grunder, turisthytter og lignende med en kort oppfordring om at skadde/syke dyr skal meldes inn til et bestemt tlf.nr. Beitelag, faglag og kommunen bør så gå sammen om å organisere ”vaktordning” på dette telefonnummeret, slik at skaderapporter kommer fram umiddelbart. I utgangspunktet har alle som ferdes i utmark plikt til å melde frå om sjuke og skadde dyr.

OBS! Etter ”forskrift om bekjempelse av dyresjukdommer” skal distriktsveterinæren straks varsles om storfe eldre enn 24 måneder og småfe eldre enn 18 måneder som har dødd eller blitt avlivet.

TILTAK: - Organisere informasjonsmateriell til folk som ferdes i utmark med tlf.nr. for varsling → Oppslag av varslingsplakat

9) Båndtvang

I Norge er det generell båndtvang for hund i perioden fra og med 1. april til og med 20. august. I mange kommuner er i tillegg lokale bestemmelser om båndtvang for hund. Hund som jager bufe, kan avlives på stedet av husdyreier eller den som har tilsyn med dyra i dennes sted (bufeloven § 2). I enkelte kommuner kan det være lokale forskrifter på dette området. Beitelag og kommunen oppfordres til å utarbeide og spre informasjonsmateriell til ulike målgrupper om de lokale båndtvangbestemmelsene. Til syvende og sist er det den enkelte hundeeier som har ansvaret for sin hund. Her er det viktig at beitedyreierne igjen feier for egen dør: At gårdsbikkja går løs på tunet midt i beitesesongen er et dårlig eksempel for hundeeierne i resten av bygda!

TILTAK: - Bruke eksisterende plakater
- Dyreeierne er bevisste på at også gårdsbikkja går i bånd

10) Sanking

Det er viktig at sanking av beitedyr skjer til rett tid i forhold til vær- og beiteforhold, og at den organiseres slik at alle husdyr i et beiteområde letes opp (jfr. dyrevernlova § 5a pkt. 5)

TILTAK:

11) Rovvilt

Her er det forskjellige tiltak som kan bidra til å dempe skadepotensiale og konfliktomfang. Hva som er aktuelt å gjennomføre av forebyggende tiltak og strakstiltak kan variere fra område til område, dyreeier til dyreeier og fra sesong til sesong. Hver enkelt dyreeier vurderer evt. aktuelle forebyggende tiltak i etterkant av hver sesong med tanke på søknadsfristen 15. desember. Ny konkret vurdering bør også gjøres før beiteslipp om våren, sett i lys av rovviltaktivitet og –sporing i løpet av vinteren.

12) Radioaktivitet

Radioaktivt beitegras etter utslippet fra Tsjernobyl i 1986 er fortsatt et problem i mange beiteområder. Problemet varierer sterkt fra år til år, og været ser ut til å bestemme mye.

Aktuelle tiltaksområder:

- a) Saltslikkestein og spesialtilpasset kraftfôr
- b) Nedfôring
- c) Tiltak for å begrense lang nedfôringstid:
 - Evt. bytte/omprioritering av beiteområde. Hvis enkelte beiteområder erfaringsmessig eller ved måling har store bequerelverdier, bør det vurderes å benytte alternative beiteområder.
 - Tidlig- eller akuttsanking. Tidligsanking bør vurderes dersom et område erfaringsmessig avgir store mengder bequerel på slutten av beitesesongen (ofte forbundet med sopptilgangen). I tilfelle nye radioaktive utslipp/ekstreme soppar, bør det i tillegg foreligge en plan for akuttsanking av dyr på utmark.

13) Møteplasser for evaluering og planlegging

Kommunen arrangerer sammen med Fjellstyret et møte med representanter for beitebrukere og dyrevernnemnda for å evaluere beitesesongen og sette inn eventuelle tiltak for neste år. Det bør vurderes om dette skal utvides til to møter..

14) Annet/lokale forhold

Det søkes om midler til følgende tiltak etter ordningen om Skadeforebyggede tiltak”.

- Midler til ekstraordinært tilsyn
- Midler til søk med kadaverhund for tidlig registrering av skader og skadegjørere
- Midler til radiobjøller til bruk i spesielt utsatte besetninger
- GPS- kurs for saueiere og andre interesserte

3.3 Lovparagrafene det er vist til i dette kapitlet

Punkt 1 sjekklista:

Gjerdeloven § 3 lyder: ” Grannegjerde skal vera såleis laga og vedlikehalde at det ikkje er farleg for folk eller husdyr. Det må ikkje gjerast såleis at det løyner bort eller skader noko delemærke.”

Gjerdeloven § 5 lyder: ” Når grannegjerde ikkje vert halde oppe lenger, skal grannane taka bort gjerde eller gjerderestar som kan vera farlege for folk eller husdyr. Så langt grannane ikkje har ansvar for kvart sitt stykke, skal dei dele kostnadene med å taka gjerdet eller gjerderestane bort i same høve som den skyldnaden dei hadde til å halde gjerde på den tida dette vart lagt ned. Tvist etter denne paragrafen kan avgjerast med skjøn.”

Dyrevernlova § 29 lyder: ” Gjerde skal vera såleis laga og vedlikehaldne at risikoen for at beitedyr skader seg, vert så liten som råd er. Gjerderestar skal takast bort. Dersom den eller dei som har gjerdeplikta, ikkje fjernar restane innan den fristen dyrevernemnda set, skal nemnda syta for at det vert gjort. Den eller dei som har gjerdeplikta, skal bera utgiftene.

Det er forbode å nytta piggtråds i gjerde i utmark utan i samband med anna gjerdemateriale som er lett synleg. Kongen kan fastsetja avviklingstid for anna piggtrådgjerde som finst når lova tek til å gjelda.

Utan hinder av føresegn i 2. leden kan kommunestyret, gjennom vedtekt stadfest av departementet, setja forbod mot bruk av piggtråd i gjerde. Forbodet kan gjelda heile kommunen eller deler av denne, gjeldande for utmark og/eller mellom utmark og innmark.”

Punkt 2 sjekklista:

Dyrevernlova § 28 lyder: ”Ingen må forlate hytte, koie, seterbu og anna bu, fjøs, stall, løe og lignende i utmark eller i fjellet utan å tryggja seg at dører er såleis stengde at beitedyr ikkje kan koma seg inn og verta innestengde.”

Punkt 4, 5 og 10 sjekklista:

Dyrevernlova § 5a lyder: ” Den som eig eller har i si varetekt husdyr, selskapsdyr eller dyr som er haldne i fangenskap på annan måte, herunder tamrein, eller som har tilsyn med slike dyr for eigar eller innehavar, skal syta for at:

1. dyret får nok og godt nok fôr og vatn, alt etter trongen hjå dyret,
2. dyret får forsvarleg tilsyn og stell, m.a. får stelt klør, hovar eller klauver,
3. bindegreie eller stengsel ikkje skader dyret eller er til ulempe for det i utrensmål,
4. sjuke eller skadde dyr får høveleg behandling og vert avliva om det trengst,
5. dyr på beite vert henta heim før frost og snøfall er ventande om hausten.”

Punkt 6 sjekklista:

§ 4 i ”forskrift om transport av levende dyr” lyder: ” Dyr skal bare transporteres når de er egnet til å kunne gjennomføre hele transporten, og når forholdene er lagt til rette for forsvarlig tilsyn og stell under transporten og på bestemmelsesstedet.

Alle som transporterer dyr skal ha nødvendig kjennskap til transportmidlet og til utstyr som medfølger, samt kjennskap til de aktuelle dyrearters adferd og behov.

Dyr skal under transport ha forsvarlig tilsyn og stell. Dette omfatter regelmessig tilsyn og alt stell som vedkommende dyr trenger etter art, alder, tilstand, transportmåte og forholdene for øvrig.

Dyr skal under transport ha tilstrekkelig plass. Plassforholdene skal minst oppfylle de krav for de enkelte dyreslag som framgår av Vedlegg I til denne forskrift. Særlig store dyr skal gis større plass enn det som er angitt.

Dyr skal transporteres til bestemmelsesstedet så snart som mulig, og forsinkelser, spesielt under lasting, omlasting og lignende, skal mest mulig unngås.

Kjørehastigheten skal avpasses etter veistandard og forholdene for øvrig. Det skal kjøres hensynsfullt slik at dyrene ikke utsettes for unødig risting, støt eller andre ulemper.

Lasting og lossing skal foregå med varsomhet. større dyr skal fortrinnsvis ledes individuelt. Redskaper som gir elektriske støt er ikke tillatt.”

I Vedlegg I til ”forskrift om transport av levende dyr”, står følgende krav for storfe og småfe:

”Småfe

Ved transport på vei eller med jernbane skal hvert dyr ha minst så stor plass:

Kategori	Levende vekt i kg	m ² pr. dyr
Klipte sau og lam	< 55	0,20 - 0,30
	> 55	> 0,30
Uklipte dyr	< 55	0,30 - 0,40
	> 55	> 0,40
Høgdrektige søyer	< 55	0,40 - 0,50
	> 55	> 0,50
Geiter	< 35	0,20 - 0,30
	35-55	0,30 - 0,40
	> 55	0,40 - 0,50
Høgdrektige geiter	< 55	0,40 - 0,50
	> 55	> 0,50

Storfe

Ved transport på vei eller med jernbane skal hvert dyr ha minst følgende plass:

Kategori:	Levende vekt i kg	m ² pr. dyr
Små kalver	50	0,30 - 0,40
Mellomstore kalver	110	0,40 - 0,70
Store kalver	200	0,70 - 0,95
Kviger/ungfe	325	0,95 - 1,30
Voksne dyr	550	1,30 - 1,60
Ekstra tunge dyr	> 700	> 1,60

”

§ 13 i ”forskrift om bekjempelse av dyresjukdommer” lyder: ”Det er forbudt å føre småfe fra et fylke til et annet unntatt når dyra føres direkte til slakteri.

Statens dyrehelsetilsyn - Sentralforvaltningen kan gi forskrift om forbud mot å føre småfe mellom nærmere definerte soner.

Det er forbudt å selge, kjøpe eller på annen måte flytte hunndyr av sau fra en besetning til en annen. Statens dyrehelsetilsyn - distriktsveterinæren i mottakerdistriktet kan dispensere fra forbudet og sette vilkår for dispensasjonen.

Det er forbudt å flytte småfe til besetning som etter § 12 tilhører en høyere klasse enn den besetningen dyrene kommer fra. Forbudet gjelder ikke dersom det i medhold av § 8 er gitt tillatelse til å isolere småfe sammen med overvåket besetning. I slike tilfeller tilhører hele besetningen den laveste klassen.

Er det grunn til å tro at småfe er flyttet i strid med første, annet, tredje eller fjerde ledd kan Statens dyrehelsetilsyn - distriktsveterinæren plassere mottakerbesetningen og eventuelle andre besetninger dyrene har vært stallet opp i etter flyttingen i en lavere klasse. Statens dyrehelsetilsyn - fylkesveterinæren kan gi pålegg om at dyrene skal flyttes tilbake til fylket, sonen eller besetningen de kom fra.”

Punkt 7 sjekklista:

§ 6 pkt. 5 i ”forskrift om tilskott til organisert beitebruk” lyder: ”Laget (beitelaget) skal organisere effektivt og forsvarleg tilsyn og sanking av eigne og andre sine dyr i laget sitt område, tilpassa lokale forhold. Beiteområdet skal inspiserast minste ein gong pr. veke, slik at unormale tilhøve blir oppdaga og nødvendige tiltak blir sett i verk.”

”European Convention for the Protection of Animals kept for Farming Purposes” article 7 pkt. 1 lyder: ” The condition and state of health of animals shall be thoroughly inspected at intervals sufficient to avoid unnecessary suffering and in the case of animals kept in modern intensive stock-farming at least once a day. ”

Punkt 8 sjekklista:

§ 11 i ”forskrift om bekjempelse av dyresjukdommer” lyder (utdrag): ”Som ledd i overvåkningen av BSE hos storfe og skrapesjuka hos småfe skal:

1) dyreholder, praktiserende veterinær, dyretransportør eller annen som har ansvar for dyrene snarest varsle Statens dyrehelsetilsyn - distriktsveterinæren om:

- a) levende, avlivede eller døde storfe og småfe som viser eller har vist nevrologiske eller atferdsmessige forstyrrelser eller en gradvis forringelse av den generelle helsetilstanden som følge av forstyrrelser i sentralnervesystemet. Varslingsplikten gjelder ikke når kliniske undersøkelser, reaksjon på behandling, undersøkelser etter slaktning eller laboratorieanalyser før eller etter slaktning tilsier at BSE henholdsvis skrapesjuka kan utelukkes som årsak.
- b) storfe eldre enn 24 måneder og småfe eldre enn 18 måneder eller som har mer enn to frembrutte permanente fortenner, som har dødd eller blitt avlivet. Varslingsplikten gjelder ikke dyr som har blitt avlivet i forbindelse med en epidemi, for eksempel munn- og klauvsjuka, eller blitt slaktet for humant konsum. ”

Punkt 9 i sjekklista:

Sentrale paragrafer i bufelova: ”§ 1. For skade som hund volder på bufe eller fjærkre, er eieren eller innehaveren av hunden erstatningsansvarlig etter reglene i skadeerstatningsloven § 1-5. Betaler eieren, har han regressrett mot innehaveren. Eier eller innehaver kan ilegges bøter. Gjentas skade ved samme hund i samme persons besittelse skal bøter ilegges. Til offentlig påtale kreves den fornærmedes begjæring.

§ 2. Hund som finnes i ferd med å jage eller skade bufe i strekning hvor dets eier eller besidder har rett til å la det beite, kan så vel grunneieren som bufeets eier eller besidder og enhver i strekningen havneberettiget straks la drepe på stedet eller innen 3 måneder kreve drept ved namsmyndighetens foranstaltning. Kravet er særlig tvangsgrunnlag for tvangsfullbyrdelse etter tvangsfullbyrdesloven kap 13. Likeledes kan en hund som påtreffes uten ledsager i sådan strekning i den tid bufe beiter drepes eller kreves drept som nevnt. Sistnevnte bestemmelse gjelder dog ikke for hunder som benyttes til rendriften. Enn videre kan et kommunestyre med vedkommende departements approbasjon beslutte at denne bestemmelse ikke skal gjelde i kommunen eller deler derav.

Hvis hund skader fjærfe på sted, hvor dets eier eller besidder har rett til å la det opholde sig, kan den efter foranstaltning av fjærfeets eier eller besidder straks drepes på stedet eller kreves drept som i første ledd anført.

Når hund i medhold av denne paragraf er drept på stedet, plikter den, av hvem eller på hvis foranstaltning dette er gjort, snarest mulig å underrette stedets politi som igjen skal underrette eieren.

§ 3. (utdrag)*Eier eller besidder av hund plikter å sørge for, at denne ikke streifer om uten ledsager i den tid bufe beiter, i strekninger hvor andre enn eieren eller besidderen er beiteberettiget.”*

Punkt 10, sanking:

§ 5a pkt. 5 i dyrevernlova: Se ovenfor

4. AKUTT HANDLINGSDEL

4.1 Innhold akutt handlingsdel

Den akutte handlingsdelen av beredskapsplanen består av følgende elementer i forkant av beitesesongen 2011:

- 1) Varslingskjede – Folder med retningslinjer for informasjonsflyt og telefonnummer. I utgangspunktet tiltenkt bruk for alle varslingsformål, men tlf.nr. og kontaktpersoner for bruk ved evt. rovviltskade er tatt med.
- 2) SMS-varsling om rovdyrbevegelser gitt av fylkesmannen viderebefordres ut til beitelaga fra kommunen til formannen.
- 3) Alle kadaverfunn av sau/lam som åpenbart ikke har omkommet på grunn av sykdom skal varsles SNO- helst med GPS-posisjon(finnes ofte under jakt/bærturer mv om høsten)
- 4) Plakat – For oppslag i utmark og ved utfartssteder. Inneholder telefonnummeret til vaktentralen.
- 5) Informasjon til vaktentralen – Instruks, adresselister og kartutskrifter til personalet på vaktentralen for å oppnå best mulig mottak og videreformidling av skademeldinger.
- 6) Liste – over kontaktpersoner i beitelaga i Valdres m/ grense mot Øystre Slidre.
- 7) Mal søknad – om skadefellingsløyve på freda rovvilt.

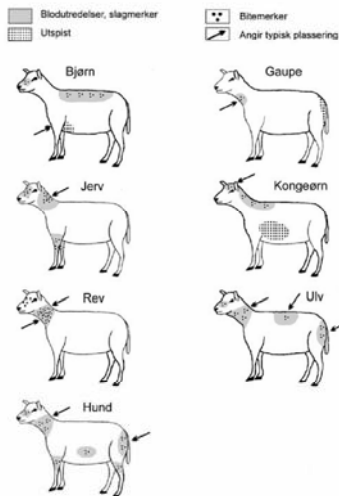
4.2 Varslingskjede

Tosidig A-4 folder med varslingskjeden og aktuelle kontaktpersoner og tlf.numre blir delt ut til hver enkelt dyreeier i forkant av beitesesongen. Beiteutvalget har ansvaret for at informasjonen på folderen er korrekt og oppdatert i forkant av hver beitesesong. Hvis det regnes som sannsynlig at skade har oppstått pga. freda rovvilt kontaktes kommuneadministrasjonen på egen beredskapstelefon. For beitesesongen 2003 er det skadepotensialet vurdert dithen at det ved sannsynlig jerve- eller ulveangrep blir sendt søknad om fellingsløyve uansett skadeomfang, dette av preventive hensyn. Ved en evt. akuttsituasjon opptrer i utgangspunktet vakthavende på kommunens beredskapstelefon som pressekontakt. Dette gjøres for i størst mulig grad å skjerme de innen næringa som er involvert i den pågående situasjonen, samtidig som vakthavende i kommunen lett vil kunne ha overblikket over de forskjellige parter involvert.

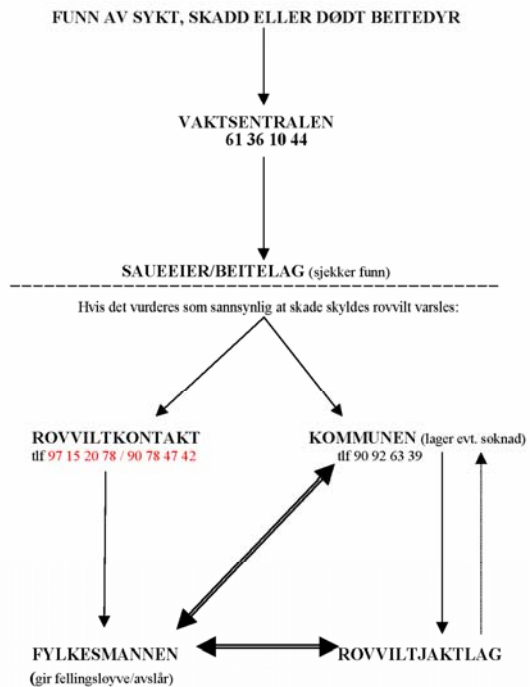
For forminska utgave av varslingskjeden se neste side.

TYPISKE SKADER PÅ SAU VED ROVDYRANGREP

(Kilde: FMLA)

**Praktiske tips ved funn av kadaver:**

- ✓ La kadaveret ligge mest mulig urørt, men dekk det til for åtselere.
- ✓ Ta gjerne bilde.
- ✓ Merk stedet så det er lett å finne igjen.
- ✓ Meld umiddelbart fra til SNOs rovviltkontakt (se telefonlista).
- ✓ Undersøk om det er ytterligere skader/tap i området.

VARSLINGSKJEDE:**ANDRE MOMENTER:**

- Ved all observasjon av rovvilt i kommunen bes SNOs rovviltkontakt varsles.
- Vaktthavende i kommunen opptrer som pressekontakt på vegne av alle involverte. Ved direkte spørsmål fra presse: Henvis til kommunens beredskapstelefon.
- Ved et evt. fellsloyve oppfordres folk til å holde seg utenfor aksjonsområdet. Hvis enkelte likevel må inn, for eksempel pga tilsyn med saue: Gi beskjed til leder for rovviltjaktlaget så de har oversikt over hvem som er i området og hvor!
- Mer informasjonsmateriell og søknadsskjema for erstatning for rovviltskade hvert finnes hos kommunen og i perm hos hvert enkelt beitelag.

1) FUNN:

Hvis privatpersoner, turgåere eller lignende finner syke, skadde eller døde beitedyr, ringes den døgnbemannede vakttelefonen. Plakater med info og tlf. nr. er satt opp ved utfartsområder, vegbommer etc.

2) VAKTSENTRALEN:

Vaktthavende på vaktentralen har liste over kontaktpersoner innen de aktuelle beitelaga + varakontakter. Vaktthavende kontakter beitelaget det gjelder og informerer i størst mulig grad om funn og funnsted.

3) BEITELAGA:

Representant(er) for beitelaget drar ut til funnstedet for å undersøke beitedyret. Det vurderes om funnet skal meldes videre, og evt. hvor. (Husk meldeplikt til dyrlege ved døde storfe over 12 mnd. og døde småfe over 24 mnd.)

Hvis det regnes som sannsynlig at skaden har oppstått på grunn av rovvilt varsles:

- 1) SNOs rovviltkontakt
- 2) Kommunen

4) SNOs ROVVILTKONTAKT:

Rykker ut til funnstedet for dokumentasjon og rapportering.

5) KOMMUNEN:

- 1) Kommunen lager søknad om fellsloyve som sendes til fylkesmannen. Beitelaget bidrar med informasjon til søknaden.
- 2) Kommunen varetter leder for rovviltjaktlaget om at søknad er sendt til fylket, slik at jaktlaget er mest mulig klart når evt. fellsloyve blir gitt.
- 3) Vaktthavende i kommunen opptrer også som pressekontakt i forhold til henvendelser utenfra

6) FYLKESMANNEN:

Fylkesmannen informerer lederen for rovviltjaktlaget og kommunen om utfallet av søknaden.

Navn / funksjon	Telefon 1	Telefon 2	Telefon 3
VAKTSENTRALEN	61 36 10 44		
Beitelagskontakter:			
<u>Skaget/Birhorn (og Heimdalen) sankelag:</u>			
Ole Steinde	97 59 99 20	61 34 14 88	
Arnfinn Beito	99 03 75 25	61 34 14 47	
Olav Alfstad	90 98 55 80	61 34 06 86	
Olav Bleka	90 60 72 67	61 34 03 22	
<u>Mellane/Fullsenn sankelag:</u>			
Harald Ringstad	97 16 12 77	61 34 20 15	61 34 00 21
Arne Rogne	99 69 07 91	61 34 22 14	
Arild Skogen	91 87 30 78	61 34 22 74	
<u>Haldorbu Fellesdrift:</u>			
Ola G. Rogne	90 65 22 61	61 34 22 25	
Arve Myrvang	99 73 42 50	61 34 04 02	
Stein Windingstad	95 70 99 33	61 34 07 63	
Øystre Slidre kommunes beredskapstelefon	90 92 63 39		
Øystein Rudi, kontaktperson rovviltjaktlaget	97 09 05 44	61 34 12 38	
Rune Olsen, kontaktperson rovviltjaktlaget	91 52 85 85	61 34 22 04	
Rovviltkontakt SNO (Asbjørnsen)	97 15 20 78	61 36 39 11	
Rovviltkontakt SNO (Stensæter)	90 78 47 42	61 34 78 32	61 34 77 35
(vara rovviltkontakt SNO, Solem)	94 73 69 75	61 36 71 71	61 36 80 51
Sjur Årebru, veterinær	94 56 66 15	61 34 11 55	61 36 05 55
Arne Sørumsdalen, dyrevernsnemnda	41 60 97 25	61 36 07 27	

4.3 Plakat

Plakat som vist under er satt opp på en rekke steder i utmarka i Øystre Slidre. Liste over oppslagssteder finnes i beitelagspermen og hos kommunen.



Til deg som er på tur i fjell og utmark
i Øystre Slidre !

Om du kjem over skadde eller daude beitedyr, vær vennleg å
kontakte oss snarast råd på døgnbemanna telefon:



911 75377

613 61044

Nøyaktig beskriving av funnstaden- gjerne med ein GPS posisjon vil
hjelpe oss å finne det skadde dyret så raskt råd er. Vi takkar for
hjelpa, og ynskjer deg eit triveleg opphald i skog og fjell i Øystre
Slidre !

**Helsing
Beitebrukarane**

4.4. Informasjon til vaktcentralen

Følgende informasjon er delt ut til vaktcentralen (i tillegg til kart):

Vi har satt opp plakater og delt ut brosjyrer der folk i terrenget blir oppfordra til å varsle dere på telefon hvis de finner kadavre eller skadde beitedyr.

Det er viktig at dere prøver å dra følgende opplysninger ut av de som ringer:

- Hvor mange individer det dreier seg om
- Hva slag skade (dødt dyr, eller i live)
- Så nøyaktig som mulig stedsangivelse av hvor observasjonen er foretatt. Dette er veldig viktig for at vi skal kunne lette opp dyret når vi får beskjed. GPS-posisjon er viktig
- Når observasjonen har funnet sted.
- Navn og telefonnummer på den som ringer. På denne måten kan vi ta kontakt med vedkommende for evt. å få utfyllende opplysninger.

Dere bes om å varsle kontaktpersoner i det aktuelle beitelaget etter lista nedenfor. Vedlagt kartskisse kan være til hjelp for å bestemme hvilket beitelag det skadde dyret sannsynligvis hører inn under.

Tusen takk for at dere er villige til å hjelpe til under årets beitesesong!!
Hilsen beitebrukerne

KONTAKTPERSONER I BEITELAGA I ØYSTRE SLIDRE 2011:

	Telefon
Skaget/Bitihorn (og Heimdalen)	
Arnfinn Beito	911 75377
Mellane/Fullsenn sankelag	
Svein Erik Skattebo	996 90678
Haldorbu fellesdrift	
Geir Ringli	416 80004
Mattilsynet Valdres	06040- tast postnummer
VeterinærLiv Marit Gudheim	958 73160
Øystre Slidre kommune	613 52500
Øystre Slidre kommunes beredskapstlf.	909 26339

4.5 Liste over kontaktpersoner i beitelaga i Valdres**Kontaktpersoner beitelaga i Valdres m/ grense til Ø. Slidre 2011**

Ikke sjekka for 2011

Kommune	Beitelag	Navn	Tlf 1	Tlf 2	Tlf 3
Gausdal	Gausdal fellesdrift	Tor E. Klufthagen	41 40 33 81	99 52 44 07	61 22 07 65
	Espedalen	Bjørn Iverstuen	92 43 66 80	61 22 31 24	
	Sønstegårdseter	Bjørn Aage Elvland	97 97 61 26	61 22 31 24	
	Leder rovviltjaktlaget	Alfred Johansen	98 24 09 56	61 22 36 73	
	Nestleder rov.jaktlaget	Hallgeir Olsen	95 12 48 93	61 22 36 73	
	Kommuneadministrasjon				
Nord-Aurdal	Skrautvål	Gunnar Hagen	95 23 91 35	61 36 36 90	
	Kommuneadministrasjon				
Nord-Fron	Skåbu sankelag	Nils Hage	94 37 46 72	61 29 55 81	
	Storhøliseter	Jo Risdal	48 03 57 80	61 29 56 62	
	Kommuneadministrasjon				
Sør-Fron	Ingen beitelag som opererer mot grensa til Øystre Slidre kommune.				
	Kommuneadministrasjon	John Ludvik Dalseg	61 29 90 00	61 29 92 53	(Kjell Ø. Berg)
Vang	Øye sankelag	Kjell Stende	92 42 74 32	61 29 92 53	
	Austvang sankelag	Andris O. Kongslie	98 00 14 74	61 36 80 45	
	Høre sankelag	Tron Kittelsen	61 36 83 36		
	Kommuneadministrasjonen				
Vestre-Slidre	Ingen beitelag som opererer mot grensa til Øystre Slidre kommune.				
	Kommuneadministrasjon	Terje Karlsen	97 58 23 29	61 34 50 00	61 36 78 87
Vågå	Ikke fått oppgitt beitelag				
	Kommuneadministrasjon	Terje Karlsen	61 23 20 00		

BEITELAGA I ØYSTRE SLIDRE:

Beitelag	Navn	Tlf
Haldorbu	Ger Ringli	41 68 00 04
Mellane/Fullsenn	Svein Erik Skattebo	90 06 97 21
Skaget/Bitihorn	Arnfinn Beito	91 17 53 77
Leder rovviltjaktlaget	Øystein Rudi	97 09 05 44
Nestleder rov.jaktlaget	Rune Olsen	91 52 85 85
Ø. S. kommunes beredskapstlf.		909 26 3 39

Ved registrering av rovdyrtap/skade, bes beitelaga i de aktuelle nabokommuner varslet.

Vi ber om hjelp til å oppdatere denne lista så fort det skjer endringer. Denne lista distribueres til alle beitelag og kommuneadministrasjoner den omfatter.

Kontaktperson administrasjonen i Øystre Slidre kommune er Kjell Håvard Tuv
tlf. 61 35 25 27 / 91324077 E-post: kjell.tuv@oystre-slidre.kommune.no

4.6 Mal for søknad om skadefellingsløyve på freda rovvilt

Under følger en mal for søknad om skadefellingsløyve på freda rovvilt. Det er viktig at slipptall og evt. forebyggende tiltak føres inn på søknaden i forkant av hver sesong. Likeledes vil en fortløpende oppdatering av tapshistorikk og rovviltforekomster i nabokommunene gjennom beitesesongen kunne være viktig for å underbygge søknaden.

Øystre Slidre kommune

Sektor for kultur, utvikling og næring

2940 Heggnes

SETT INN DATO!

Fylkesmannen i Oppland
Miljøvernavdelingen v/ Arne Johs. Mortensen.
2626 LILLEHAMMER

faksnummer 61 26 61 67

SØKNAD OM FELLINGSTILLATELSE PÅ FREDA ROVVILT I ØYSTRE SLIDRE:

Øystre Slidre kommune søker på vegne av beitelaga i kommunen om fellingsløyve på (fyll inn dyreart).

Det er funnet (fyll inn antall funn, type skade, funnsted og funntidspunkt). Funnstedene er plottet inn på vedlagt kart (vedlegg nr). Beitelag i gjeldende område er (fyll inn navn på beitelag/lagene), og laget har sluppet (fyll inn antall sleppte dyr) pr. (fyll inn dato for slipping). (I tillegg er det også rapportert savnet xxx søyer og xxx lam i området xxx.)(Geiter /storfe i området?) Det er meldt om synsobservasjoner av (fyll inn med dyreart, antall observasjoner, område og tidspunkt).

Totalt er det i Øystre Slidre kommune pr. dato sluppet (fyll inn antall sleppte dyr), fordelt på (fyll inn antall) i Haldorbu, (fyll inn antall) i Mellane/Fullsenn og (fyll inn antall) i Skaget/Bitihorn. For oversikt over beitelagsinndelinga se kart (vedlegg nr). Siden samtlige beitelag har beitearealer som grenser over til nabokommunene, er det naturlig at et fellingsløyve også må omfatte aktuelle områder i tilstøtende kommuner.

Det store antallet slupne dyr i utmarka i kommunen tilsier høyt skadepotensial med (fyll inn rovdyrtype) i området, noe som også bør legges til grunn ved behandling av søknaden om fellingsløyve.

Det blir drevet aktivt, regelmessig tilsyn av beitedyra i området. I tillegg er det slått opp plakater i turområder og lignende med nummeret til døgnbemannet varslingstelefon hvis privatpersoner i utmarka skulle komme over skadde dyr/kadavre. I henhold til §2 og 3 i forvaltningsforskriften er også andre forebyggende tiltak vurdert/ satt i verk: eksempelvis tidlignsanking/utsatt slipping/gjeting/flytting av beitedyr.

I henhold til Viltlova § 12 og "Forskrift om forvaltning av bjørn, jerv, ulv og gaupe", §1-3, søkes det derfor om fellingsløyve på (fyll inn rovdyr) i området (fyll inn aktuelt område) (evt. legg ved kartsnis for området det søkes for.)(søke om spesifikt tidsrom?) Søknaden grunngis med det aktuelle skadeomfang, høy risiko for flere skader pga. antall beitedyr i området, og skadehistorikken i kommunene (fyll inn nabokommuner med høyt skadeomfang). Det påpekes at det aktuelle området ligger utenfor kjerneområdet for ulv, og at det ved vurdering av søknaden derfor bør legges stor vekt på hensynet til beitebruk og dyrevelferd for beitedyra i området. SNOs rovviltkontakt er allerede varslet, slik at skadedokumentasjon snarest forsettes forelagt Fylkesmannen. Evt. ytterligere skader vil bli rapportert SNO fortløpende.

Tlf: 61 35 25 00
Fax: 61 35 25 01

Arkiv:
Dok id: L:\Landbruk\Beredskapsplan rovvilt\skader\løyve\kladd søknad fellingsløyve.doc

5. RULLERING OG OPPDATERING AV PLANEN

Mange punkter i en beredskapsplan vil være ”ferskvare” som bør evalueres og oppgraderes i etterkant av og i forkant av hver beitesesong. For å få satt dette i et system, er det bestemt at vi her i Øystre Slidre kommune skal opprette et beiteutvalg med hovedoppgave å rullere og vedlikeholde beredskapsplanen. Utvalget bør bestå av en representant for hvert beitelag, en representant for dyrevernsnemnda og sekretærfunksjon lagt til administrasjonen i kommunen. Beiteutvalget bør møtes i etterkant av hver beitesesong, og i forkant av hver beitesesong. Konkrete punkter på planen som bør sjekkes/rulleres/oppdateres er:

Kap. 2 STATISTIKK

- Oppdatere slipptall, tapstall og statistikk om beitelaga
- Kommentere konkrete ting fra fjorårets beitesesong som vil få innvirkning på neste års sesong

Kap. 3 DYREVERN

- Generelt gå gjennom alle punktene og vurdere om det er tiltak som konkret bør settes i gang/forandres.
- Evt. tiltak i forbindelse med rovvilt bør vurderes på bakgrunn av fjorårets beitesesong og sporinger/observasjoner gjort i løpet av vinteren.

Kap. 4 HANDLINGSPLAN

- Samtlige telefonnummer sjekkes på nytt i forkant av beiteslipp om våren.
- Oppslagspunkter for plakater med nr. til vaksentralen sjekkes.
- Evt. nye punkter/rettelser distribueres slik at alt gammelt materiell som er ute blir erstattet.
- Evaluering av evt. tiltak der handlingsplanen ble iverksatt.

Kap. 5 RULLERING

- Gjøre en konkret vurdering av hvordan rutiner for oppdatering og rullering fungerer.

Kap. 6 LOVER OG REGLER

- Sjekke ut nye lover og forskrifter med tanke på evt. oppdatering

KARTDEL

- Få på nyeste slipptall, tap, etc. på temakart
- Utarbeide temakart over ledige arealer

Det bør vurderes om det skal lages en kortfattet ”årsmelding” eller evaluering av beitesesongen som føyes til bak i beredskapsplanen hvert år. En slik årsmelding kan være aktuelt og ta med som orienteringssak i nemnda for KUN, blant annet for å belyse aktivitetsnivået og evt. tiltaksbehov innen beitenæringa. Sekretær (kommunen) får ansvaret for at oppdateringer blir skrevet ned og distribuert ut til beitelaga. Det er naturlig at beredskapsplanen oppbevares som et lølbladssystem i permen som allerede er utdelt til beitelaga, og at disse permene også oppgraderes og kompletteres med hensyn til gjeldende regelverk, skjemaer osv.

6. OVERSIKT OVER REGELVERK, LOVER OG FORSKRIFTER

Fullversjoner av mesteparten av regelverket vist til under, vil finnes i perm hos beitelaga og på kommunen.

- **Dyrevernloven**
Lov 1974-12-20 nr 73: Lov om dyrevern
- **Beiteloven**
Lov 1961-06-16 nr 12: Lov om ymse beitespørsmål
- **Gjerdeloven**
Lov-1961-05-05 nr 00: Lov om grannegjerde
- **Husdyrloven**
Lov-1962-06-08 nr 04: Lov om dyrehelse
- **Bufeloven**
Lov-1926-07-09 nr 04: Lov om ansvar for skade på bufe ved hund m.v.
- **Viltloven**
Lov-1981-05-29 nr 38: Lov om viltet

- **Forskrift om bekjempelse av dyresjukdommer**
For-2002-06-27 nr 732
- **Forskrift om tilskott til organisert beitebruk**
For-2003-04-01 nr 427
- **Forskrift om transport av levende dyr**
For-2001-04-02 nr 384
- **Forskrift om produksjonstilskudd i jordbruket**
For-2002-03-22 nr 283
- **Forskrift om erstatning for tap ved rovviltskade på husdyr**
For-1999-07-02 nr 720

- **European Conention for the Protection of Animals kept for Farming Purposes**
Strasbourg, 10.III.1976
- **Regelverk for tilskudd til forebyggende tiltak mot rovviltskader**
Miljøverndepartementet 03.04.2001

- Odelstingsprop. nr.48 (2002-2003)om **hundeloven**
- Div. **lokale forskrifter** om båndtvang, beiteforbud etc.
- St. meld nr 35 (1996-97) om **rovviltforvaltning**
- St. meld nr 12 (2002-03) om **dyrehold og dyrevelferd**

Beredskapsplan for beitedyr i utmark *Tema Beitebruk*

Datagrunnlag og metode.

Kartet er basert på opplysninger fra beitelaga og "Beitebruksplan Øystre Slidre - 2000". Innsamling av opplysninger er gjennomført m.a. i samband med årsmøte i beitelaga. Med utgangspunkt i slippområda er det forsøkt å hovedtrekk å illustrere beitemønstre gjennom beitesesongen. Områdene er inndelt i typiske sommer- og haustbeiteområder der slike beitemønstre er framtrekkende. Særlig i dei særeie beiteområda blir dei same beiteområda nytta gjennom heile beitesesongen.

Berggrunnskartet er basert på siste utgåve av berggrunnskart utarbeida av Norges Geologiske Undersøkeelse (NGU) i målestokk 1:25000. Generelt vil avsetningsbergarter som siderittfyllt (grøn farge) og basiske djupbergarter (brun farge) gjeva mest næringsrik jordmon og dermed høgste beiteproduksjonspotensiale. Områder med kvartstetter og sandsteiner (gul farge) vil generelt ha lågare beiteproduksjonspotensiale pga lågt næringsinnhald og langsom forvitring.

I tillegg til å dokumentera beitebruken i samband med beredskapsplan vil også kartet kunne vera nyttig utgangspunkt for å dokumentera beitebruksinteressene i samband med arealforvaltning/arealplanlegging.

Nøkkeldata for beitelagene (2008)

BEITELAG	AREAL(KM2)	MEDLEMMER	SAU/LAM	STORFE	GEIT
Mellane	171	16	2551	0	0
Haldorbu	62	16	1152	165	0
Skaget-Bitihorn	365	20	3412	25	132
Sum	598	52	7115	191	132

Areal er tatt ut fra digitalt kart, mens øvrige data er henta frå "Organisert beitebruk".



 **Øystre Slidre
kommune**

 **Norsk Sau- og
Geitallslag**

Kartet er utarbeida av Øystre Slidre kommune. Kartgrunnlag: Statens kartverk N250

